

Thanh toán không dùng tiền mặt trong nền kinh tế số bền vững: Phân tích trắc lượng thư mục

Lê Thị Bích Diệp^{1*} • Võ Thanh Thu^{2**}

¹ Trường Đại học Công nghệ TP.HCM, ² Đại học Kinh tế TP.HCM.

ORCID: * 0009-0005-5009-4089, ** 0009-0006-0321-4567.

✉ Tác giả liên hệ: ltb.diep@hutech.edu.vn.

Ngày nhận bài: 21/8/2025 | Biên tập xong: 02/02/2026 | Duyệt đăng: 12/02/2026

TÓM TẮT:

Mục tiêu nghiên cứu: Bài viết được thực hiện nhằm phân tích bức tranh tổng thể về các công trình liên quan đến thanh toán không dùng tiền mặt (TTKDTM) trong giai đoạn 1998–2024 và đề xuất hướng nghiên cứu trong tương lai.

Phương pháp nghiên cứu: Nghiên cứu được thực hiện bằng phương pháp phân tích trắc lượng thư mục (TLTM) với 902 bài nghiên cứu từ Web of Science qua phần mềm VOSviewer để trực quan hóa mạng lưới đồng xuất hiện các từ khóa.

Kết quả nghiên cứu chính: Kết quả cho thấy số lượng công bố về TTKDTM đã tăng trưởng vượt bậc sau đại dịch Covid-19. Trong đó, Ấn Độ và Emerald Group là quốc gia và nhà xuất bản thống trị trong lĩnh vực này. Phân tích từ khóa cho thấy lĩnh vực nghiên cứu này được định hình bởi năm cụm chủ đề chính. Đáng chú ý, xu hướng nghiên cứu đã có sự dịch chuyển từ việc tập trung vào ý định ban đầu sang phân tích về hành vi duy trì sử dụng (DTSD) trong các bối cảnh khác nhau.

Giá trị đóng góp mới: Nghiên cứu làm nổi bật chủ đề mới nổi – ý định tiếp tục sử dụng (TTSD). Những nghiên cứu sâu hơn về chủ đề này là chìa khóa thúc đẩy phát triển TTKDTM, góp phần xây dựng nền kinh tế số bền vững.

TỪ KHÓA: Công nghệ tài chính, kinh tế số, thanh toán không dùng tiền mặt, trắc lượng thư mục, ý định tiếp tục.

Mã phân loại JEL: G21, O33.

DOI: <https://doi.org/10.63065/ajeb.vn.2026.239.....>

1. Giới thiệu

Với thời đại kỷ nguyên số, kinh tế số (KTS) đã trở thành động lực then chốt thúc

đẩy phát triển kinh tế-xã hội. Trong bối cảnh này, TTKDTM đóng vai trò quan trọng, đặc biệt tại các khu vực có nền kinh tế mới nổi